

OPEN YOUR MOUTH

Kinder- en jongerenparticipatie bij de heraanleg van de Moutstraat
Procesevaluatie 2007-2012

OPEN YOUR MOUTH

Kinder- en jongerenparticipatie bij de heraanleg van de Moutstraat

Procesevaluatie 2007-2012

Algemene contactgegevens:

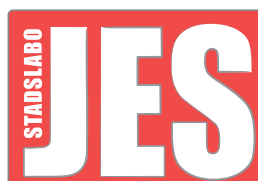
yota@jes.be

02/411 68 83

Contactpersoon:

Hannelore Martens

hannelore.martens@jes.be

Inhoud

1. INLEIDING	4
2. HOOFDACTOREN	5
3. OVERZICHT ACTIES EN RESULTATEN	5
Schematisch overzicht	5
2007.....	6
2008.....	7
2009.....	10
2010.....	12
2011	14
2012	15
4. UITSPRAKEN versus REALISATIE VAN HET ONTWERP	16
5. KRITISCHE AFWEGING.....	18
6. BEDANKING	19
7. BIJLAGES.....	20
7.1. Resultaten bevraging leerkrachten Maria-Boodschapslyceum.....	20
7.2. Resultaten bevraging leerkrachten Imelda Instituut	21
7.3. Verslag workshop met leerlingen van de Kleurdoos (in 2008)	22
7.4. Resultaten workshops met leerlingen Maria-Boodschap Lyceum (in 2008)	23
7.5. Rapporten door leerlingen van het Imelda instituut gemaakt tijdens workshop	25
7.6. Affiche Speelstraat 2008	29
7.7. Verslag spoorzoektocht tijdens activiteitenstraat in de zomer van 2008.....	30
7.8. Steunbrief van de plannen, ifv openbaar onderzoek	32
7.9. Affiche van OPEN YOUR MOUTH.....	33

1. INLEIDING

Reeds in 1996 leeft het idee om de Moutstraat, een korte, grijze straat in hartje Brussel die maar liefst vier scholen en daarbovenop een handvol vrijetijdsinitiatieven huisvest, opnieuw aan te leggen aan de hand van een participatietraject. Naast meer dan duizend kinderen en jongeren die dagelijks gebruik maken van de straat, vormden tot voor kort ook voorbijsnellende en geparkeerde auto's mee het straatbeeld. Dat daar verandering in moest komen, wisten we al maar het is in juni 2007 dat het idee van een participatietraject een concretere vorm krijgt in een vraag van Pascal Smet, schepen van Openbare Werken van de stad Brussel. Aan JES stadslabo wordt, met het oog op de heraanlegplannen, gevraagd om een speelstraat te organiseren in de Moutstraat.

De Moutstraat werd toen voor één week omgebouwd tot activiteitenstraat en Yota! (JES stadslabo) ging tijdens die week in samenwerking met Green Belgium vzw voor het eerst met kinderen en jongeren aan de slag rond de publieke ruimte in de buurt.

De jaren die daarop volgden, werden er heel wat inspraak- en participatiewerkshops met kinderen en jongeren uit de verschillende scholen en IBO de Buiteling georganiseerd. Tijdens deze momenten van dialoog werden noden in kaart gebracht en suggesties gedaan rond de straat en het straatmeubilair dat speciaal voor de straat zou ontworpen worden.

In 2009 werd de straat voor één dag ingenomen door de jongeren in de vorm van het MoutStraatFeest. Tijdens dit straatevenement, konden de jongeren ervaren op welke manier 'hun' straat nog veel meer -van hen- kan zijn dan louter de toegangsweg tot de schoolpoort. Daarnaast was het MoutStraatFeest ook een vorm van sensibilisering naar het beleid en de buurt toe om aan te tonen dat het over meer dan duizend scholieren gaat die samen gebruik maken van een wel erg korte straat.

Uit de participatiewerkshops en dankzij heel wat momenten van dialoog zijn tal van suggesties meegenomen in het uiteindelijke ontwerp van zowel de straat als het straatmeubilair. Andere suggesties werden niet weerhouden.

Op woensdag 3 oktober 2012 wordt de kindvriendelijke straat feestelijk geopend.

In dit dossier willen we het afgelegde participatieparcours evalueren door duidelijk te maken hoe het is gelopen, op welke moeilijkheden er is gestoten, welke suggesties wel of niet weerhouden zijn en waarom. Verder willen we ook enkele aanbevelingen formuleren naar toekomstige participatietrajecten toe.

2. HOOFDFACTOREN

In het participatietraject rond de heraanleg van de Moutstraat zijn er twee hoofdactoren. Enerzijds is er de opdrachtgever, stad Brussel, die zelf het ontwerp van de straat op zich nam. Het straatmeubilair werd op basis van de wet op overheidsopdrachten uitbesteed aan Recyclart vzw. Anderzijds is er Yota!, de Brusselse participatiewerking van JES stadslabo, die met middelen van de VGC het participatietraject vorm heeft gegeven.

3. OVERZICHT ACTIES EN RESULTATEN

Schematisch overzicht

2007

Het idee dat reeds in 1996 leeft, namelijk dat de Moutstraat heraangelegd moet worden aan de hand van een participatietraject, wordt in 2007 concreet gemaakt in de vorm van de vraag om een speelstraat te organiseren in de Moutstraat van Pascal Smet aan JES stadslabo.

JES stadslabo stemt in en organiseert samen met verschillende partners voor de eerste keer een activiteitenstraat in de Moutstraat en op de Nieuwe Graanmarkt in de zomer van 2007. Het betreft geen speelstraat in de klassieke betekenis van het woord aangezien het initiatief niet bij de bewoners ligt. De straat wordt gedurende een week omgetoverd tot een publiek speelplein waar tal van activiteiten worden georganiseerd voor kinderen.

Onder de begeleiding van Yota! doen kinderen er ook onderzoek naar de openbare ruimte in de buurt rond de thema's creativiteit, duurzaamheid, mobiliteit en speelruimte.

Resultaat: basis wordt gelegd voor het idee van een 'multifunctionele straat'

Yota ! communiceert over de resultaten met stad Brussel. Er is reeds een vage beschrijving van hoe de Moutstraat er in de toekomst zou kunnen gaan uitzien:

"Het gaat hier om een uitbreiding van de Brusselse comfortzone. De Moutstraat zal overdag via een paaltjessysteem verkeersvrij gehouden worden. Het deel van de Oude Graanmarkt aan De Markten krijgt een volledig verkeersvrije bestemming. Over de herinrichting van de Moutstraat is er nog weinig informatie. De Stad Brussel tekent zelf de plannen. Er wordt dus niet samengewerkt met een studie bureau." (uitreksel verslag overleg tussen Yota! en het kabinet van Openbare werken van de stad Brussel, 20 11 2007)

2008

Reeds in het begin van de structurele samenwerking tussen Yota! en de Stad Brussel (o.l.v. Willem Stevens, kabinet schepen Ahmed El Ktibi, plaatsvervangend schepen van Pascal Smet van de Stad Brussel) is de vraag naar Yota! om kinderen en jongeren te betrekken bij de geplande heraanleg. In deze fase wil men bekijken hoe de jonge doelgroep nu naar de straat kijkt. Waar liggen voor hen de belangrijkste uitdagingen? Op zoek naar een antwoord op deze vraag, neemt Yota! contact op met de scholen in de straat. Parallel met het traject van de heraanleg van de Moutstraat werkt Green Belgium vzw aan een schoolvervoersplan met de betrokken secundaire scholen. Samen met Green Belgium vzw doet Yota! pogingen om de twee projecten te linken met elkaar en ze te laten aansluiten.

In overleg met de scholen laat Yota! in 2008 de leerkrachten van het Imelda instituut en het Maria-Boodschapslyceum een vragenlijst¹ invullen en worden er workshops met de leerlingen uit de verschillende scholen georganiseerd. Twee groepen van leerlingen uit het Imelda instituut² werken aan de hand van creatieve straatopdrachten (interviews afnemen, aan de hand van een rooster de staat van de straat in beeld brengen via foto's en video-opnames), brainwriting (een methodiek waarbij de leerlingen verder denken op elkaars ideeën) en een reflectiegroep rond het idee van een multifunctionele straat.

In de Kleurdoos³ wordt een spel gespeeld met de leerlingenraad waarin stellingen, vragen en doe-opdrachten aan bod komen over het gebruik en de toekomst van de Moutstraat. Tot slot worden in het Maria-Boodschapslyceum⁴ eveneens twee workshops georganiseerd. Tijdens de eerste workshop wordt rond mobiliteit gewerkt aan de hand van prenten, in de tweede workshop daarentegen kruipen de leerlingen in de huid van de verschillende gebruikersgroepen van de straat om na te denken over de leefomgeving.

Belangrijke uitspraken:

- Vragenlijst leerkrachten: meer groen en kleur, verkeersvrij, veiligheid, ondergrond veranderen, pleinfunctie en afvalbeleid
- de Kleurdoos: controle op vervuiling, verkeersvrij, promoten fiets en idee 'speelplein'
- Maria-Boodschap: niet veilig (parkeren, vuil) + niks aantrekkelijk dus klinkers: andere kleur, meer groen, design-vuilbakken
- Imelda-Instituut: banken, minder auto's, meer toezicht, meer groen en meer kleur, sfeer verbeteren, speeltuin voor kleuters

De resultaten uit de workshops worden meegenomen in de eerste plannen. Dit blijkt overigens niet echt moeilijk te zijn, aangezien de resultaten uit de workshops heel dicht aansluiten bij de mening van de stad en het kabinet.

¹ De resultaten van de bevraging van de leerkrachten zijn als bijlage toegevoegd.

² De resultaten van de twee groepen uit het Imelda instituut zijn in de vorm van twee rapporten terug te vinden als bijlage.

³ Het verslag van deze workshop in de Kleurdoos is als bijlage toegevoegd.

⁴ De resultaten van de twee workshops met de leerlingen uit het Maria-Boodschapslyceum zijn als bijlage toegevoegd.

In de zomer van 2008 organiseert Yota! op vraag van stad Brussel opnieuw een activiteitenstraat in de Moutstraat. Ook deze keer worden verschillende partners betrokken en worden er tijdens de activiteiten ook participatie-ateliers ingericht rond de heraanleg van de straat. Deze keer staat alles in het teken van een grote spoorzoektocht⁵ en gaan de kinderen aan de slag met kleine figuurtjes met bepaalde eigenschappen die hen helpen om de publieke ruimte op een andere manier te analyseren.

Op het einde van het traject bouwen de kinderen op basis van de verzamelde informatie en ideeën aan een maquette waarin ze hun ideale straat uitbeelden.

Ondertussen wordt de aanbestedingsprocedure voor het aanduiden van de aannemer die de werken zal uitvoeren gelanceerd. De gerealiseerde maquettes worden op het einde van de activiteitenstraat op straat tentoongesteld. Op die plek ontstaat een dialoog tussen Yota!, de kinderen en verschillende geïnteresseerden: Willem Stevens (Kabinet Openbare Werken, stad Brussel), Paul Van Gelder (departementshoofd cel studies, stad Brussel), Joris De Bleser (Steunpunt Jeugd, Vlaamse Jeugdraad) en zijn collega, Patrick Mangelinckx (directie JES stadslabo) en Tim Verheyen (coördinator Brussels Vrijtijdsteam, JES stadslabo). Het toonmoment was opgesplitst in drie delen, volgens de drie fasen van de Yota!-activiteiten:

⁵ Een verslag van de spoorzoektocht is te vinden in de bijlage.

1. Resultaten van de sprokkeltocht: uitleg bij het concept, foto's, de gekozen plekken en speelweefsel.
2. Voorstelling van de maquettes die daaruit zijn ontstaan: we stonden stil bij de algemene conclusies (een avontuurlijke, kleurrijke en bespeelbare straat).
3. Voorstelling van het werkmateriaal: inspiratiefoto's en dergelijke.

Het was een geslaagd moment, de architect begon meteen te visualiseren en mee na te denken over mogelijke invullingen van de ideeën van de kinderen. Er is nog lang nagepraat en gebrainstormd.

Belangrijke uitspraken: zeer kleurrijk, straat als belevenis (avontuurlijk) , spannende en speelse schoolroute (verhoogjes, groen, spel met lijnen,...), pleinfunctie en tijdelijk autovrij

2009

In het schooljaar 2008-2009 worden geen workshops meer georganiseerd aangezien er ook geen veranderingen meer gemaakt zijn aan de plannen. Het dossier ligt echter niet stil: in december 2008 wordt de aannemer die de werken zal uitvoeren aangeduid. Eens de zomer nadert, starten de voorbereidingen voor een nieuwe speelstraat. De activiteitenstraat in de Moutstraat streeft, net zoals de voorgaande jaren, in de zomer van 2009 vier belangrijke doelstellingen na:

1. Een gratis en gevarieerd aanbod
2. Buurtgericht werken
3. Participatie
4. Animatie

Tijdens de participatiewerkshops wordt gewerkt met karAkol (www.karakol.be), een methodiek die door Yota! is ontwikkeld om kinderen te laten deelnemen aan een debat over de vormgeving van hun stad. Het is een weblog in de vorm van een kaart waarmee men het gesprek over ruimte op gang wil brengen.

Nog voor de speelstraat ten einde is, worden ook de plannen voor het MoutStraatFeest op de dag van de student concreter. Dit massa-evenement wordt door Yota! (JES stadslabo) in samenwerking met het Rits, de Erasmushogeschool (SCW), stagiairs van het Rits e.a. georganiseerd op 14 oktober 2009. Doel van het evenement is de pers, partners, het beleid en de buurt te laten zien wie de belanghebbenden zijn in dit project. Het gaat namelijk echt wel over een korte straat waar meer dan duizend scholieren dagelijks gebruik van maken. Het wordt een heel geslaagde actie waar op veel bijval kon gerekend worden van de scholen.

Nog in oktober wordt een aanvraag ingediend om de rooilijn te wijzigen in functie van de heraanleg (een hoek vertoont een onlogische knik).

In november 2009 keurt het College van de stad Brussel de principes en het plan voor de heraanleg goed. Yota! zit in december van dat jaar eveneens rond de tafel met Willem Stevens en Paul Van Gelder over het verder verloop van het participatietraject.

Resultaat: gebruikers laten ervaren hoe straat 'anders' gebruikt kan worden, sensibilisering beleid en buurt en betrokkenheid van de scholen verhogen

2010

In februari 2010 wordt het dossier ingediend om de stedenbouwkundige vergunning te bekomen van het Brussels Gewest.

In het najaar van 2010 werken studenten van de Erasmushogeschool in samenwerking met Yota! in het kader van een buurtonderzoek drie deelprojecten uit.

1. IBO de Buiteling: 'Reis rond de wereld'

Op 10 maart 2010 werden de kinderen meegenomen op een bijzondere 'Reis rond de wereld', meer bepaald een hindernissenparcours dat het straatbeeld van Brussel voorstelde en zo tot spraakmakende ervaringen leidt. In een nabespreking worden de mening en de ervaringen van de kinderen duidelijk.

2. 3^e leerjaar van de Kleurdoos: Fotozoektocht en karAkol

Op 19 maart organiseren de studenten een fotozoektocht, gekoppeld aan verkeer(sregels), waarbij ze peilen naar de ervaringen van de kinderen over hoe ze naar school gaan. De studenten laten de leerlingen hierover vrij vertellen zodat ze een duidelijk beeld krijgen over hun gedachten over de wijk.

3. Jacques Brel pleintje: presentie aan de hand van animatie

Het laatste deelproject van de studenten situeert zich rond het Jacques Brel pleintje. Dit project probeert een samenwerkingsverband te realiseren met lagere schoolkinderen uit de buurt. De studenten doen dit door vier woensdagnamiddagen in maart door te brengen op het Jacques Brel pleintje. De eerste drie namiddagen funderen als een kennismaking: de kinderen leren kennen door middel van speelse activiteiten: voetballen, tikkerspelen, ploegspelen.

Als laatste activiteit wilden de studenten de kinderen aan de hand van circusmateriaal en karAkol (www.karakol.be) hun huis laten aanduiden op het stratenplan, hun buurt situeren, foto's laten uploaden en hun mening over bepaalde plaatsen laten neerschrijven. Zo zouden ze ook nog veel informatie verzameld hebben. Jammer genoeg is deze laatste workshop in het water gevallen omwille van ziekte van één van de partners.

Belangrijke uitspraken: vuil, veel auto's, te weinig groen, tekort aan zebrapaden, putten, te smalle voetpaden, storende kasseien, geurhinder, geen speelplein in buurt, animatie in de buurt, ouders tevreden, belang van vertrouwen.

Gedurende drie middagen gaat Yota! in dezelfde periode bij de Kleurdoos langs om rond het straatmeubilair van de Moutstraat te werken. Met de kinderen wordt een maquette gemaakt van de Moutstraat met straatmeubilair in klei die zij belangrijk vinden om hun straat in te kleden.

Belangrijke uitspraken:

- Sport: voetbal, basket, fietsen, skateboards, rolschaatsen
- Spel: klimmen, klauteren, schommel, glijbaan, wip, speeltuintje, draaimolen, trampoline
- Natuur: WC's voor mens en dier
- Zitten: banken (versierd door leerlingen, regenboogbank)
- Eten: ijsjeswinkel, snoepwinkel, picknicktafels

In de zomer van 2010 wordt voor het eerst in drie jaar tijd geen speelstraat georganiseerd.

Achter de schermen staat er wel heel wat te gebeuren. In de onderzoekscommissie Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden de plannen overgemaakt aan het Gewest en wordt de datum van het openbaar onderzoek vastgelegd.

Het openbaar onderzoek wordt geleid door het Administratief Centrum van de stad en gaat van start op 29 oktober 2010. Buurtbewoners krijgen een bepaalde periode om te reageren op de plannen.

Er wordt tevens door het Gewest een eenmalige overlegcommissie georganiseerd. Alle meningen, ideeën en mogelijke kritiek wordt daar gebundeld en mee in overweging genomen. In het kader daarvan organiseert Yota! een nieuwe ontmoeting met de scholen en betrokken partners. Ze worden geïnformeerd over de volgende stappen en kunnen hun mening geven over de plannen. De buurtbewoners en scholen doen dit in grote getale door de plannen een positieve stem te geven aan de hand van een steunbrief⁶. Het enige negatieve advies komt van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en landschappen. Zij gaan niet akkoord met de gekozen materialen en gaan daarmee in tegen één van de belangrijkste adviezen van de kinderen en jongeren: meer kleur en bespeelbare ondergrond.

Vervolgens vindt op 8 december 2010 de overlegcommissie. De stedenbouwkundige vergunning (met een aanpassing qua materialen) wordt in januari 2011 toegekend door het Brussels Hoofdstedelijk gewest.

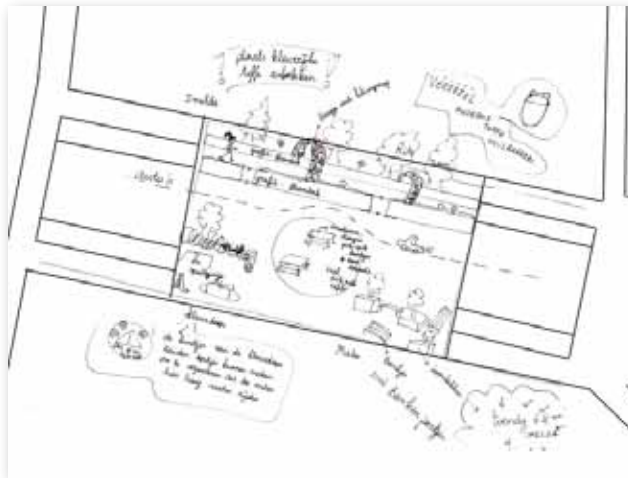
⁶ Zie voorbeeld in bijlage.

2011

Yota! werkt samen met de voor het straatmeubilair aangestelde architect, Yannick Roels (Recyclart vzw), een aantal ateliers uit met de leerlingen van de scholen. De ateliers worden actief en ludiek opgevat.

Bij de **secundaire scholen** wordt een uitdaging afgewisseld met een denkmoment op een centrale plek – onder begeleiding van Yota! – waar men op een grote kaart van de straat een aantal beslissingen kan nemen rond het straatmeubilair.

Bij de **basisschool de Kleurdoos** gaat men het gesprek aan met de leerlingenraad van vorig jaar. De kinderen werkten reeds aan een straatmeubelontwerp, maar omwille van een vertraging in het aanstellen van de architect krijgen de kinderen nu pas de kans om hun ideeën te delen met de architect.

Belangrijke uitspraken:

- Elkaar ontmoeten, maar toch ook elk eigen plek,
- Ruimtegebruik: multifunctioneel, maar zitten is belangrijker dan actie,
- Middagpauze: lunchplek voor Imelda
- Performance en evenementen: straat i.f.v. creatieve doeleinden
- Visuele aspect: modern, kleur, pit (geen hout!)
- Groen, maar geen moestuintjes of gras, wel drinkfonteinje
- Mobiliteit: geen fietsenstalling nodig
- Varia: afdakjes, design vuilnisbakken, aparte rookplek

2012

Het vervolgtraject waarbij een moment was voorzien om het voorontwerp van het straatmeubilair terug te koppelen bij de leerlingen is wegens vertragingen niet kunnen doorgaan. Wel wordt het ontwerp van het straatmeubilair op 16 februari 2012 door de architect voorgesteld ter feedback aan de directie van de verschillende scholen.

Verder wordt op 3 oktober 2012 de heraangelegde Moutstraat feestelijk geopend met een reeks aan activiteiten voor jong en oud.

OPEN YOUR MOUTH

Feestelijke opening Moutstraat

Woensdag 3 oktober van 10 tot 22 uur

Moutstraat en Nieuwe Graanmarkt

Programma

10u30-11u30: Bal Moderne

10u30-13u00: Circus-, sportkriebels en andere workshops

(Circus in beweging, Buurtsport Brussel en leerlingen van Institut De Mot-Couvreur)

11u30-12u30: Students on stage!

12u30-13u00: Officiële inhuldiging

13u00-14u00: Picknick op straat (i.s.m. Rits Café)

14u00-18u00: Stadsavontuur (JES stadslabo), **spelatelier voor kleuters** (IBO De Buiteling), **circusinitiatie** (Circus Zonder Handen), **graffiti workshop** (Academie voor Beeldende Kunsten Anderlecht), **Lucha Libre-catch** (BYWS), **boks** (BBA), **muzikale groentjes** (JES stadslabo), **groot en klein fietsplezier** (Chicago en Cyclo), **ludieke Nederlandse taalinterventies** (CVO Brussel), **springkasteel**, **airtrack**, ... i.s.m. 't Folieke

14u00-20u00: Fietscafé en Roman Bike parcours (Kick Off the Campus)

17u00-21u00: BBQ (Studentenkring Vilvordia)

Brussels talent on stage!

14u00: subsonic hornet

15u00: Perverted By Language

16u00: From Harlow To Spitz

17u00: Surprise act

Stoemp! Open Air

20u00: vi.be-voorprogramma (i.s.m. Poppunt, TV Brussel, FM Brussel en AGENDA)

21u00: STIJN (speciaal buurtconcert i.s.m. Poppunt, Gratis in Brussel Trakteert, Rits Café & JES stadslabo)

Doorlopend

LOMO: Geef je kleurrijke mening in een fotoworkshop met smartphones (JES stadslabo), **studentenradio XL Air**, **Diverse straatbars** (HOT & Commin@, Bob Merlo en Roskamikaas), **vanaf 14u00: Open Rits 2012:** Beleef de RITS-afstudeerprojecten van 2012

IEDEREEN WELKOM - GRATIS TOEGANG

V.U. Patrick Manghelinx - Kolenmarkt 66 te 1000 Brussel

coördinatie:

in samenwerking met:

met steun van:

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MISSIE

Met steun van de
Vlaamse overheid

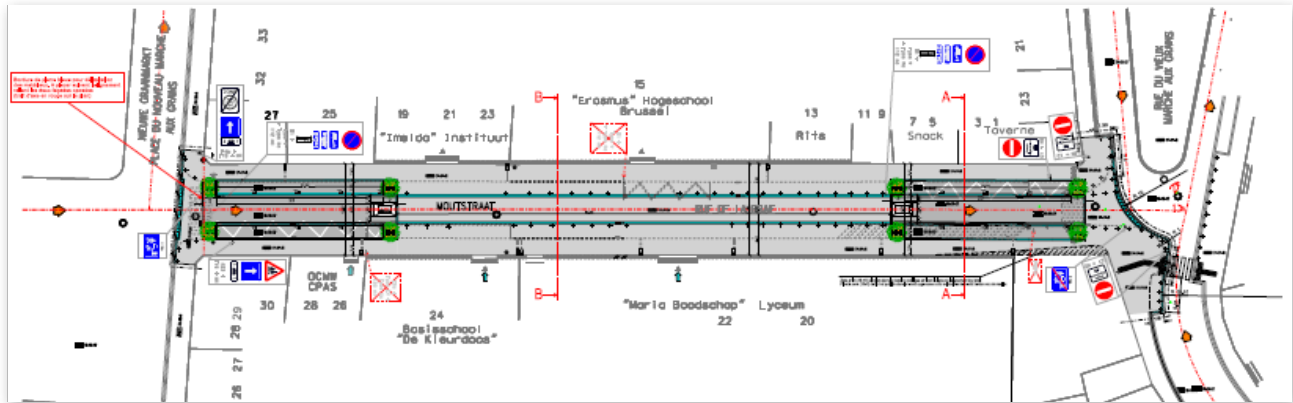

mediapartners:

4. UITSPRAKEN versus REALISATIE VAN HET ONTWERP

De Moutstraat wordt heraangelegd met blauwe hardsteen en platine kasseien uit gres. Deze materialen zullen er voor zorgen dat er geen breuk is met de klassieke stijl uit de omgeving, maar zijn niet kleurrijk en moeilijk bespeelbaar. Koning auto zal enkel aan de twee uiteinden van de vernieuwde straat parkeerplaatsen vinden en zal ontmoedigd worden om door de straat te racen. Vandaar de zone 20 die door het 'woonerfbord' zal worden aangekondigd, de verkeersdrempels en de versmalde strook voor auto's. Meer nog: de kinderen en jongeren van de scholen zouden zich uitgenodigd moeten voelen om de nieuwe Moutstraat zich ten gepaste tijde toe te eigenen en de andere scholen te ontmoeten, waardoor autoverkeer haast onmogelijk wordt. Hiervoor zou het verbrede voetpad, het gecreëerde plein in het midden van de straat en het straatmeubilair moeten zorgen. Daarnaast zal er ook meer groen aanwezig zijn in de vorm van acht bomen aan de twee uiteinden van de straat en komen er vuilbakken.

Hieronder een overzicht van de suggesties die gedaan zijn tijdens al de workshops. In groen staan de elementen waar rekening mee gehouden werd in het uiteindelijke ontwerp, in rood staan de elementen waar in de toekomst nog verder werk kan van gemaakt worden.

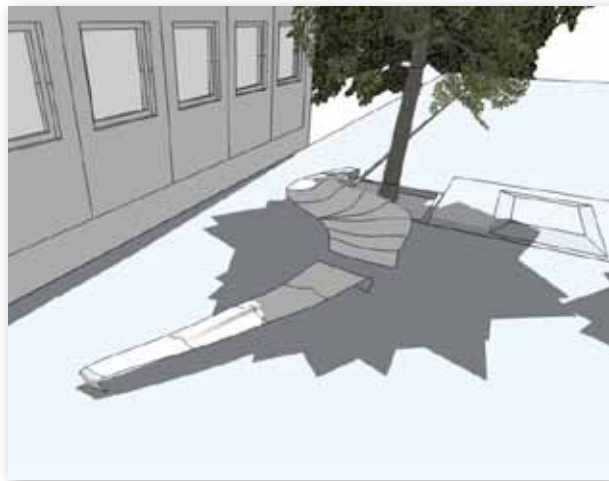
Algemene suggesties over straat:

- **Functie:** multifunctioneel, elkaar ontmoeten, kunnen zitten, plein, spelen en sporten voor de kleinsten (voetbal, basket, fietsen, skateboarden, rolschaatsen, klimmen, klauteren, schommel, glijbaan, wip, speeltuintje, draaimolen, trampoline), avontuurlijk (verhoogjes, groen, spel met lijnen,...), animatie, ijsjeswinkel, snoepwinkel, creatieve doeleinden (performance, evenementen,...), aparte plek om te roken
- **Groen:** meer groen, maar geen bloembakken of grasperkjes die opnieuw afvalplekken kunnen worden, graag ook waterelement (bv. drinkfontein)
- **Afval:** minder vuil, design vuilbakken, meer controle, toiletten (voor mensen en honden)
- **Veiligheid:** geen/minder auto's die trager rijden, meer verlichting, fietsvriendelijk, geen putten, brede voetpaden
- **Visueel:** andere ondergrond, geen kasseien, aantrekkelijk, kleur

Wat het straatmeubilair betreft, heeft de architect heel wat ideeën uit de workshops op een abstracte manier meegenomen in zijn ontwerp.

Het wordt een multifunctioneel en modern meubel uit en drie tal stukken, waarop gelegen, gezeten, gegeten, gespeeld kan worden. De individuele kleurrijke meubelstukken suggereren ontmoeting aangezien ze als een 'slang' over de straat zijn geplaatst. Toch kan elke school nog zijn eigen plek toeëigenen.

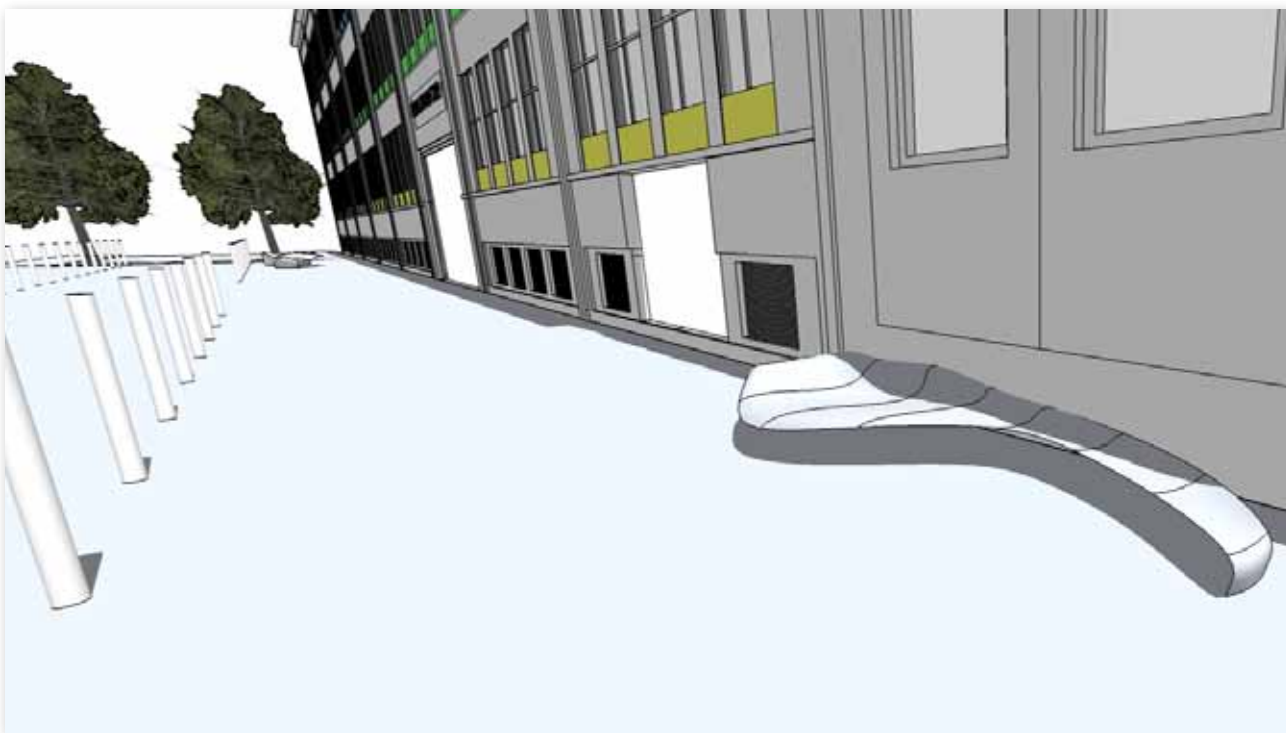

Hieronder een overzicht van de suggesties die gedaan zijn tijdens de workshops met de architect. In groen staan opnieuw de elementen waar rekening mee gehouden werd in het ontwerp, in rood staan de elementen waar in de toekomst nog verder werk van kan gemaakt worden.

Ideeën rond het straatmeubilair:

- banken (*versierd door leerlingen, regenboogbank*)
- picknicktafel
- elkaar ontmoeten, maar toch ook elk eigen plek
- lunchplek voor Imelda
- *modern, kleur, pit (geen hout!)*
- afdakjes

5. KRITISCHE AFWEGING

We mogen zeggen dat de stad Brussel erg ver is meegegaan in het participatieverhaal. Zij waren de opdrachtgevers, maar hebben ook tijdens het proces een actieve en aandachtige rol op zich genomen. Hun open houding was merkbaar in de talrijke onderhandelingen. Waar de communicatie echter niet altijd vlot verliep, was tijdens de 'dode' momenten. Wanneer er niet veel nieuws te vertellen viel, werden de scholen hier niet over ingelicht, wat nochtans – omwille van de duur van het proces – broodnodig was.

De duur van het traject is meteen onze tweede en grootste kritiek. Het proces heeft in totaal vijf jaar geduurd in plaats van de voorziene twee jaar. Dat maakt dat er onvoorspelbare pauzes waren en dat plannen erg moeilijk was. We kunnen van een discontinu traject spreken. Het resultaat van de lange duur was participatiemoedigheid, het resultaat van al de workshops was niet snel genoeg zichtbaar. Daarbovenop is de doelgroep waarmee gewerkt is een heel snel evoluerende groep. Heel wat van de snel opgroeiende kinderen die mee hebben gedacht tijdens de workshops zullen reeds afgestudeerd zijn eens de straat heraangelegd is.

Een derde moeilijkheid vonden we het botsen op het negatief advies van de Koninklijke Commissie van Monumenten en landschappen. Het was echt jammer om te zien hoe een prachtige consensus tussen opdrachtgever en gebruiker door een - naar onze mening te strak toepassen van regels - teniet is gedaan. Wij vinden dat het evenwicht hier grondig verstoord is.

De hoge medewerking van de architect tijdens de workshops kunnen we alleen maar als heel positief beschouwen, we zagen een grote betrokkenheid van beide kanten. Er werd echt geluisterd, al is het dan op een abstracte manier. Denk maar aan de suggesties om er iets sportief van te maken voor de kleinsten. Wat we echter betreuren en dus als een gemiste kans zien is dat er geen terugkoppeling is geweest naar de leerlingen over een voorontwerp van het straatmeubilair. Ook bij de effectieve realisatie van het meubilair is jammer genoeg geen participatie meer voorzien.

Dat participatie middelen vraagt, is iets waar we tijdens dit project continu zijn op gestoten. Het gebrek hieraan zorgde voor veel onzekerheid en maakte dat we vaak moesten improviseren.

Ondanks deze kritische afweging zijn wij globaal gezien erg tevreden over de outcome van dit participatietraject. We merken aan het einde van het traject dat de betrokkenheid van de scholen enorm verhoogd is en dat de partners in de buurt naar elkaar toegegroeid zijn, klaar om zich de straat eigen te maken?

***“Na een lang proces van meer dan 40 workshops,
3 weken speelstraat, 2 buitenspeeldagen,
2 feesten, 100 overlegmomenten en heel veel
participatieve inspanningen kunnen we met trots
zeggen dat een nieuwe fysieke en emotionele
ruimte tastbaar aan het worden is...”***

6. BEDANKING

Dit participatieproces is waar gemaakt dankzij heel wat partners:

Stad Brussel, als opdrachtgever, maar tevens erg betrokken partner in dit participatieproces. Men stond open voor dialoog over het ontwerp.

JES stadslabo dat vanuit verschillende deelwerkingen (Yota!, Steunpunt jeugd ateliers, Beam, Kadervorming,...) de opdracht om participatie te organiseren rond de heraanleg van de Moutstraat ter harte heeft genomen, zowel op vlak van het organiseren van animatie en participatie-ateliers als het opvolgen van de communicatie tussen de verschillende partners en het organiseren van twee feesten. JES stadslabo heeft hiervoor gebruik gemaakt van middelen die door de VGC in de vorm van een convenant worden gegeven.

De scholen (Basisschool de Kleurdoos, Imelda Instituut Brussel, Maria-Boodschaplyceum Brussel, Atheneum Brussel en Institut De Mot-Couvreur) die samen met Yota! (JES stadslabo) het initiatief namen voor de organisatie van OPEN YOUR MOUTH, de feestelijke opening van de Moutstraat. Tijdens het participatietraject kon op infrastructurele steun gerekend worden en zijn er ook inhoudelijke workshops doorgegaan met de leerlingen uit de scholen in de Moutstraat zelf.

Recyclart vzw die door stad Brussel werd aangesteld voor het ontwerp van het straatmeubilair en ook actief heeft meegewerkt aan de participatiewerkshops rond het straatmeubilair.

Green Belgium vzw die de middelbare scholen ondersteunde in het opmaken van hun schoolvervoersplan en ook meewerkte aan participatie-ateliers tijdens de speelstraat.

Erasmushogeschool Brussel en Ritscafé waarmee in het kader van het MoutStraatFeest en later ook in functie van het breder onderzoek in de wijk werd samengewerkt (met studenten). Daarnaast werd voor OPEN YOUR MOUTH vanuit het Ritscafé en de Erasmushogeschool een mooie versterking geboden, in de vorm van coproductie, op vlak van het avondprogramma.

De partners uit de Brede School de Kleurdoos (IBO de Buiteling, Circus Zonder Handen, Buurtsport Brussel, Academie voor Beeldende Kunsten Anderlecht, BYWS, Brussels Boxing Academy, 't Folieke, WMKJ Chicago, CVO Brussel, Citizenne, De Markten,...) die door af en toe activiteiten te organiseren op en rond de Moutstraat het multifunctioneel en speels gebruik van de straat in de verf zetten.

De Kruispuntgallerij (ondertussen gesloten) die qua infrastructuur de participatie-ateliers heeft ondersteund.

Alle partners die meewerkten aan de verschillende activiteitenstraten: Bral vzw, Cyclo, Phoenix Hockey, Woutwalt, Modo Bruxellae, WMKJ Mini-Anneessens, WMKJ Chicago, City Mine(d), IBO de Buiteling, GC De Markten, KAJ, Union Bruxelloise, Bravvo vzw, Buurtsport Brussel, Mobile School,...

Zonder hen en nog zoveel anderen ging dit niet mogelijk geweest zijn.

7. BIJLAGES

7.1. Resultaten bevraging leerkrachten Maria-Boodschapslyceum

A Algemeen

1. Gemiddelde tijd om de school te bereiken: 48 minuten
2. **Eerste indruk** van de straat: voor 13 personen eerder positief.
3. Eerste indruk van de straat: voor 18 personen dringend verandering noodzakelijk. De buurt is grijs en griuw. Helemaal niet aantrekkelijk!

B. Verandering is nodig!

1. Meer **groene ruimte** en meer **kleur** in het straatbeeld is noodzakelijk voor $\frac{3}{4}$ van de groep.
2. Tien personen vinden dat er iets moet veranderen aan de **verlichting** in de straat.
3. Vijf personen hebben genoeg van de **rondhangende jongeren** in de straat. Vijf personen willen ook iets veranderen aan het parkeerprobleem.
4. Een **verkeersvrije** Moutstraat – op geregelde tijdstippen – is voor 7 personen geen goed idee. Voor de anderen kan het wel!

C. Wat loopt er mis?

1. Amper 7 personen zouden hun **kinderen** na school hier laten spelen. Voor anderen is de straat te gevaarlijk door het verkeer, hangjongeren, criminaliteit, etc. De straat is ook te ongezellig, te vuil en te verlaten om kinderen te laten spelen.
2. 4 personen vinden dat het **verkeer in de buurt** goed geregeld is. Voor de anderen wordt er te snel gereden in de Moutstraat, is er een parkeerprobleem en zijn er te weinig oversteekplaatsen en stoplichten.
3. De helft van de groep blijft geregeld in de buurt 'plakken', maar komen 's avonds niet graag in de Moutstraat.
4. Amper drie personen voelen zich veilig in de buurt. **Factoren van onveiligheid** zijn: kleine criminaliteit, hangjongeren, slechte verlichting, het verkeer.

D. Ideeën?

1. Een speelstraat organiseren in de Moutstraat is voor 8 personen te hinderlijk voor het verkeer en zorgt voor te veel overlast. De anderen vinden het een leuk idee om de straat opnieuw te doen heropbloeien.
2. Er moet meer ruimte voor groen komen, bomen in perkjes bijvoorbeeld.
3. De ondergrond moet veranderen, bijvoorbeeld door klinkers.
4. We willen een zit- en speelruimte voor kinderen.
5. Een vaste parkeerplek voor leerkrachten!
6. Een beter afval- en hondenpoepbeleid is een noodzaak.

7.2. Resultaten bevraging leerkrachten Imelda Instituut

A Algemeen

1. Gemiddelde tijd om de school te bereiken: 66 minuten
2. **Eerste indruk** van de straat: voor kleine meerderheid eerder positief.
3. Eerste indruk van de straat: voor een derde van de groep is er dringend verandering noodzakelijk. De buurt is grijs en grauw. Helemaal niet aantrekkelijk!

B. Verandering is nodig!

1. Meer **groene ruimte** en meer **kleur** in het straatbeeld is noodzakelijk voor $\frac{3}{4}$ van de groep.
2. Vijf personen vinden dat er iets moet veranderen aan de **verlichting** in de straat.
3. Eén persoon heeft genoeg van de **rondhangende jongeren** in de straat. Acht personen willen ook iets veranderen aan het parkeerprobleem.
4. Een **verkeersvrije** Moutstraat – op geregelde tijdstippen – is voor bijna alle leerkrachten een goed idee en zou voor hen de veiligheid van kinderen en jongeren ten goede komen.

C. Wat loopt er mis?

1. Amper 3 personen zouden hun **kinderen** na school hier laten spelen. Voor anderen is de straat te gevaarlijk door het verkeer, hangjongeren, criminaliteit, etc. Er zijn ook geen mogelijkheden voor kinderen om op straat te spelen.
2. 3 personen vinden dat het **verkeer in de buurt** goed geregeld is. Voor de anderen wordt er te snel gereden in de Moutstraat, is er een parkeerprobleem en zijn er te weinig oversteekplaatsen en stoplichten.
3. De helft van de groep blijft geregeld in de buurt 'plakken', maar komen 's avonds niet graag in de Moutstraat.
4. Amper vijf personen voelen zich veilig in de buurt. **Factoren van onveiligheid** zijn: kleine criminaliteit, hangjongeren, slechte verlichting, het verkeer.

D. Ideeën?

1. Een speelstraat organiseren in de Moutstraat vinden alle leerkrachten een heel goed idee. De meesten vinden dat het de straat opnieuw kan doen heropbloeien. Sommige leerkrachten zouden komen kijken of een handje helpen.
2. Er moet meer ruimte voor groen komen, bomen in perkjes bijvoorbeeld.
3. De ondergrond moet veranderen, bijvoorbeeld door klinkers.
4. We willen een zit- en speelruimte voor kinderen.
5. Een fietspad zonder kasseien.
6. Een beter afval- en hondenpoepbeleid is een noodzaak.
7. Een soort pleinfunctie in de Moutstraat waar men kan spelen, wandelen, sporten enzovoort.

7.3. Verslag workshop met leerlingen van de Kleurdoos (in 2008)

Ook in de Kleurdoos werd de afgelopen maand ijverig gewerkt rond de inrichting van de buurt. Yota! bezocht het vijfde leerjaar rond het wijkcontract Kaaien. Tien dagen lang werkten we met de kinderen rond de vele aspecten die hun buurt 'Kaaien' te bieden heeft. Hoewel de Moutstraat niet in het wijkcontract valt, maakt ze een belangrijk deel uit van het speelweefsel van de kinderen. Dat weefsel bestaat uit verschillende informele en formele speelplekken van de kinderen en de verbindingen daartussen. In de maand april werd een extra workshop georganiseerd rond de heraanleg van de Moutstraat. In een eerste fase gingen we met de kinderen op zoek naar de knelpunten en mogelijke oplossingen.

Hoe staan de kinderen van de Moutstraat nu tegenover hun buurt en straat?

Wat bij kinderen het vaakst naar boven kwam, is het feit dat de straat sterk vervuild is. We vroegen de kinderen hoe zij vervuiling in hun buurt zouden willen aanpakken. Allereerst is het belangrijk hierbij een kanttekening te maken. Het woord vervuiling wordt door de kinderen heel vaak gebruikt. Ze gebruiken de term als een verzamelnaam voor alles wat het leefmilieu bedreigt. Hun uitspraken hebben daardoor vaak iets sloganmatigs. Ze maken namelijk vaak niet echt een onderscheid tussen verschillende vormen van vervuiling. Dat doen ze pas als we ze op weg zetten. Nu, de oplossingen die kinderen aanreiken kunnen teruggebracht worden tot één woord: controle. De groep was er van overtuigd dat de stad properder zou zijn als er meer politie op straat het doen en laten van de mensen controleerde. Er moeten boetes worden uitgeschreven wanneer mensen iets op de grond gooien of de hondenpoep van hun huisdier niet opruimen. Ook reglementen en camera's kunnen daarbij een handje helpen. Met schaamrood op de wangen bekennen de kinderen trouwens dat ze zelf ook deel uit maken van de vervuiling in hun buurt. Ze geven stuk voor stuk toe dat ze zelf ook al eens dingen op de grond gooien. Ze doen het dan heel stiekem, zodat niemand het kan zien. Aan de andere kant zijn ze er wel heel erg van overtuigd dat ze door het goede voorbeeld te geven, heel wat kunnen verbeteren aan de situatie!

Ook mobiliteit is een belangrijk aspect in de leefwereld van de kinderen. De groep maakt duidelijk dat zij de auto als 'onbelangrijk' beschouwen om zich te verplaatsen van de ene plek naar de andere. Zelf maken ze veel vaker gebruik van de tram/bus/metro of gaan ze te voet. Op die manier kan je veel sneller op je bestemming geraken. De kinderen dromen van een stad waar geen auto's mogen rijden. Zo wordt er meteen een einde gemaakt aan verkeersvervuiling en ongevallen. Daarnaast zouden we dan weer veel meer kunnen fietsen. Anderzijds beseffen de kinderen wel goed dat je een auto op sommige momenten maar heel moeilijk kan missen: voor grote boodschappen, de dokter, lange afstanden. Een regel die daarom zou kunnen ingevoerd worden is dat er enkel auto's toegelaten worden in de stad op bepaalde dagen en uren. De andere momenten moet men het openbaar vervoer gebruiken of fietsen. Eén iemand opperde zelfs het idee om alle inwoners van Brussel een gratis abonnement voor het openbaar vervoer cadeau te doen. Meer toegespitst op de Moutstraat vinden zowat alle kinderen het een goed idee als de straat verkeersvrij wordt. Nu ondervinden ze heel vaak hinder van het verkeer en voelen ze zich niet zo veilig. De auto's rijden te snel, parkeren zich overal en houden geen rekening met kinderen in de straat. Door de straat (gedeeltelijk) af te sluiten voor verkeer zouden ze weer op straat kunnen spelen en zonder zorgen hun weg naar school afleggen.

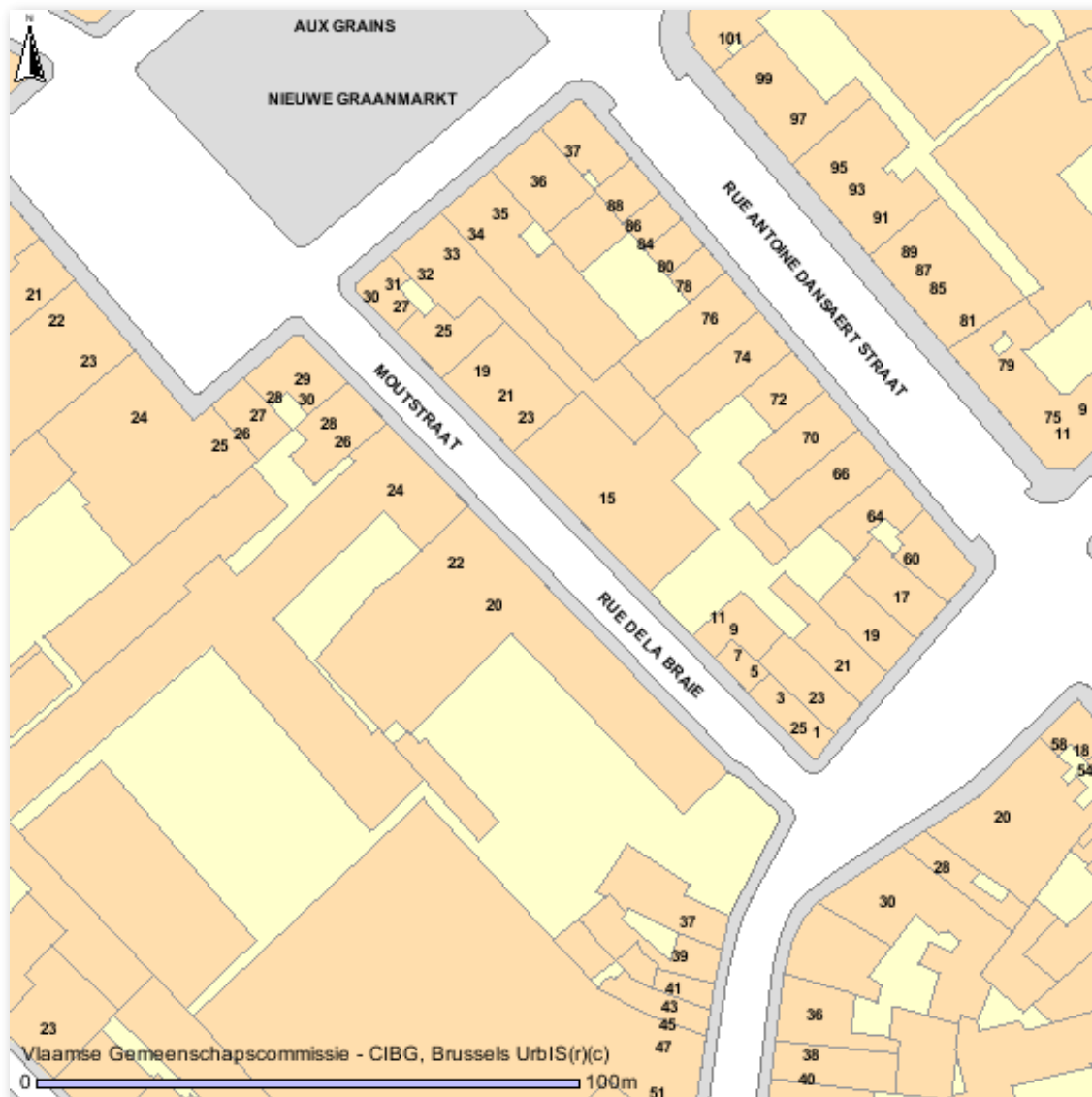
Onze groep discussieerde over het gebruik van de fiets in de stad. Ze waren het er grondig over eens dat in Brussel veel te weinig plek is voor met de fiets te rijden. Er zijn amper fietspaden en de auto's rijden veel te snel. In de Kaaienwijk valt het beter mee. Er zijn enkele speelpleintjes waar gefietst kan worden en ook sommige straten laten toe rond te fietsen. Kinderen die echter buiten dit 'speelweefsel' wonen hebben geen kans om op die bepaalde plekken te fietsen omdat ze er gewoon niet geraken. Dat blijkt ook uit de discussie. Wat de Moutstraat betreft is er een duidelijk tekort aan fietsenstallingen in de buurt. Heel veel kinderen wonen dicht bij de school maar mogen nu niet met de fiets komen. Dat komt omdat ze hun fiets nergens kunnen plaatsen, maar ook omdat het verkeer in de straat 'niet te vertrouwen' is.

De kinderen zijn ook duidelijk als het over de toekomst gaat. Als alles blijft zoals het nu is en ze hebben later kinderen, dan denken ze er niet aan om hun kinderen te laten fietsen in de buurt. Dat vinden ze veel te gevaarlijk. Ze hebben dus zeker een goed besef waarom ze zelf van thuis het verbod krijgen om ergens naar toe te fietsen. Voor spelen op straat geldt hetzelfde: in een straat met zoveel verkeer en afval zouden ze hun kinderen nooit laten spelen. Een soort van speelplein in de straat wordt dan ook met veel enthousiasme onthaald. De 'grotere jongeren' kunnen een oogje in het zeil houden, om ruzies te vermijden, en ondertussen kunnen de kinderen van de lagere school ongestoord ravotten in de straat. Elke dag een speelstraat!

7.4. Resultaten workshops met leerlingen Maria-Boodschap Lyceum (in 2008)

In een eerder overleg tussen Yota! en het kabinet van de schepen werden reeds een aantal dingen afgesproken rond de basisinrichting van de straat. Het gaat dan om ingrepen die hun weerslag zullen hebben op het verkeer in de straat. De Moutstraat nu: Enkel in het begin en op het einde van de straat zijn er echte bewoners. Verder wordt de straat bevolkt door drie scholen: MABO,

IMELDA en De KLEURDOOS. Daarnaast zijn er een tweetal horecazaken in de straat. De straat is een enkele richting (Nieuwe à Oude Graanmarkt), dit zal niet veranderen. De architecten vatten het plan op om een heel stuk van de Moutstraat een soort pleinfunctie te geven. Het gaat om het gedeelte tussen de scholen, waar dus geen bewoners wonen. Met een paaltjessysteem moet de straat op geregelde tijdstippen verkeersvrij gemaakt kunnen worden.

Een aantal ideeën en opmerkingen die aan bod zijn gekomen:

- We vinden een verkeersvrije straat 's morgens niet echt nodig. De problemen doen zich vooral voor na school. 's Morgens gaan alle kinderen en jongeren rechtstreeks de school binnen en is er in ons ogen weinig hinder.
- Hetzelfde geldt voor 's middags. We vinden het niet noodzakelijk dat de straat dan opnieuw verkeersvrij wordt gemaakt. Dat zou waarschijnlijk tot ergernis leiden van de bewoners. Over de middag blijven de meeste leerlingen op de school en doen er zich weinig problemen voor.
- Als er een badgesysteem komt voor de paaltjes, zou het mogelijk moeten zijn dat ook voor de busjes van MABO een badge voorzien wordt. Dit zijn pendelwagens die tijdens de schooluren op de school zelf geparkeerd staan. Ook bij leveringen moet er een mogelijkheid bestaan de paaltjes te doen zakken.
- Het stuk van de Moutstraat dat als pleinfunctie zou dienen, zou voor ons in de vorm van een drempel moeten zijn. Dat verhoogt de veiligheid, ook als auto's de straat in mogen. Ze moeten dan te allen tijde vertragen. Het maakt joyriden niet langer mogelijk!
- Parkeren zou slechts mogelijk mogen zijn aan één kant van de Moutstraat. Dat beperkt hinder en maakt het mogelijk de andere kant van het platform een mooie inrichting te geven.

- Om onderscheid te maken op het platform tussen verschillende vlakken (rijweg, parkeren, voetpad) kan er gebruik gemaakt worden van klinkers in een ander kleur of smalle gootjes.
- Een probleem dat werd aangehaald is het wildparkeren. Een oplossing waarmee men voor de dag kwam was het plaatsen van blokken, om te vermijden dat men zich parkeert op het voetpad. Bedoeling is dan dat de blokken esthetisch mooi ogen en kunnen functioneren als zitbankjes.
- Om te vermijden dat afval op de grond gegooit wordt moet er plek zijn voor meer vuilnisbakken, waar je in kan sorteren. (zoals in metrostations) Ook hier kan gekozen worden voor een origineel design om de straat op te fleuren.
- Meer groen in de straat is noodzakelijk, maar het mag niet in bloembakken zitten.

Tijdens een **tweede overlegmoment**, na de paasvakantie, werd de groep uitgebreid. Ongeveer 15 leerlingen namen deel aan de vergadering. Zo konden we nagaan of de vaststellingen van de eerste groep ook compatibel waren met een grotere groep. Algemeen konden we besluiten dat de voorgenoemde punten ook in deze discussie aan bod zijn gekomen.

Globaal gezien is er te weinig ruimte voor de jongeren om zich vrij te bewegen. Dit wordt bepaald door verschillende factoren. Enerzijds is er de lastige verkeerssituatie. Wagens mogen parkeren in de hele straat, rijden vaak te snel en houden weinig rekening met de kinderen en jongeren in de straat. Anderzijds is er ook niks in de straat dat het aantrekkelijk maakt om er te blijven. Er zijn geen faciliteiten, zowel voor kinderen als jongeren. De straat is vergeven van hondenpoep, glas, afval en losse tegels. Na school voelen weinig jongeren er iets voor om lang te blijven hangen. Nochtans voelen ze dit wel aan als een belangrijke behoefte, een pleinfunctie in de straat wordt dan ook enthousiast onthaald. Er werden enkele ideeën geopperd om het 'plein' vorm te geven:

- Creatie van een 'kunstmuur' door de leerlingen of een kunstenaar. Dat maakt de straat een stuk aantrekkelijker, zowel voor bewoners als passanten. Een aantrekkelijke straatbeeld kan er ook voor zorgen dat de straat veiliger en minder vuil wordt.
- Het plein moet voorzien worden van verschillende hoge bomen. Dat zorgt automatisch voor meer kleur. Rond de bomen kunnen bijvoorbeeld bankjes geplaatst worden om te vermijden dat er zich vanzelf hondentoiletten vormen.
- Er werd voorgesteld om een graffitiplek te voorzien in de straat. Nu wordt er vaak in het wilde weg gespoten. Misschien kan dat vermeden worden door enkele panelen op een vaste plek die geregeld schoongemaakt worden. Zo kan er legaal graffiti gespoten worden en worden jongeren ook uitgenodigd om dingen in de straat te ondernemen.
- Meer praktisch wil de groep het plein volledig parkeervrij maken, ook na de schooluren. Dat geeft veel meer mogelijkheden om het plein in te richten. Daarnaast stellen ze hun 'veto' tegen kasseien en willen ze meer vuilnisbakken plaatsen in de straat.

7.5. Rapporten door leerlingen van het Imelda instituut gemaakt tijdens workshop

RAPPORT 1 2008 MOUTSTRAAT DOOR: 5 Toerisme en Kunst

STRAATBEELD

1. De eerste indruk van de Moutstraat

Score: 2/10

Opmerkingen: Hondenpoep op het voetpad, put in de weg, losse stenen, vuil, te smalle stoep, graffiti op de muren.

2. De indruk van een voorbijganger

Score: 2/10

Opmerkingen: auto's rijden te snel. Vuile straat. Verlaten 's avonds.

3. Groen in de straat

Score: 0/10

Opmerkingen: Er moet veel meer groen in de straat omdat er niks van groen is. De straat is lelijk en grijs.

4. Ondergrond van de Moutstraat

Score: 1/10

Opmerkingen: putten in de weg, losse stenen en zeer moeilijk te bewandelen.

5. Staat van het voetpad

Score: 1/10

Opmerkingen: putten in de weg, losse stenen en zeer moeilijk te bewandelen. Veel vuil en veel hondenpoep aanwezig.

→ Aanbevelingen en totaalscore: 6/50

SAMENLEVEN

1. Toegankelijkheid van de straat voor jongeren

Score: 2/10

Opmerkingen: Niet verkeersveilig. Voetpaden zijn te smal. Er wonen nog mensen in de straat die een oogje in het zeil kunnen houden.

2. Bespeelbaarheid van de straat door kinderen

Score: 0/10

Opmerkingen: Helemaal niet bespeelbaar doordat de straat in zo een slechte staat is. Er is teveel verkeer met te snelle wagens.

3. Veiligheid van de Moutstraat

Score: 0/10

Opmerkingen: Geen interventie van de politie in geval van nood. Jongeren moeten op sommige delen van de straat op de straat gaan omdat de stoep al vol staat met vuilbakken waardoor de doorgang onmogelijk wordt. Er is weinig verlichting in de straat. Er zijn geen verkeerdrempels. Dit is hier een zone 30 en dat wordt nergens aangeduid. De beste oplossing zou zijn om de straat verkeersvrij maken. Stadswachters zouden hier aanwezig moeten zijn.

→ Aanbevelingen en totaalscore: 2/30

MOBILITEIT

1. Toegankelijkheid voor de voetganger

Score: 0/10

Opmerkingen: Er is geen fietsenstalling. Er is geen speeltuin. Meer contacten hebben met de andere scholen moest er de plaats zijn.

2. Mogelijkheid om veilig over te steken

Score: 2/10

Opmerkingen: er is een zebapad maar geen verkeerdrempels. De auto's rijden veel te snel en er staat nergens geschreven dat het zone 30 is.

3. Rijgedrag autobestuurders

Score: 0/10

Opmerkingen: Ze letten niet goed op en zeer snel. Er moest eens een man een kind weghalen omdat hij bijna overreden was.

4. Parkeersituatie in de Moutstraat

Score: 3/10

Opmerkingen: Veiligheidsdiensten kunnen enkel achter elkaar parkeren en kunnen dus niet wegrijden.

→ Aanbevelingen en totaalscore:

→ Foto's:

Vul dit rapport aan met passende foto's, die je score staven. Ten slotte vragen we jullie om het grootste pijnpunt in jullie straat uit te kiezen. Werk vervolgens uit waarom het zo'n belangrijk punt is voor jullie groep en hoe jullie het zouden veranderen!

Opmerkingen

Aanbevelingen : Er moeten banken komen.

Minder auto's
Meer toezicht van politie of stadswacht
Meer groen
Een aangename sfeer in de straat brengen.
Veel meer verlichting
Meer kleur (de lelijke gevels opnieuw schilderen)
Verkeersvrij
De straat opnieuw aanleggen
Speeltuin voor de kleuters

Rapport 2 2008

Moutstraat

Door: Kenny, Elody, Isa, Bram, Gertjan, Anna, Sarah, Vanessa & Max

STRAATBEELD

1. De eerste indruk van de Moutstraat

Score: 1/10

Opmerkingen: stront, gaten in stoep, urine, containers op stoep, gangsters,dealers

2. De indruk van een voorbijganger

Score:2/10

Opmerkingen:De straat is vuil, en het stinkt er

3. Groen in de straat

Score:0/10

Opmerkingen:Er is geen groen in de straat!!

4. Ondergrond van de Moutstraat

Score:2/10

Opmerkingen: De stenen staan los, er zitten gaten in

5. Staat van het voetpad

Score:4/10

Opmerkingen:Aan de kant van imelda is het voetpad zeer slecht tegenover het voetpad van de overkant .

→ *Aanbevelingen en totaalscore:2/10*

-dunne bomen

-gras

-bloemperk

-bloembakken

-boom-zitbankconstructie

-geen parking in de straat - > brede voetpaden

→ *Foto's*

SAMENLEVEN

1. Toegankelijkheid van de straat voor jongeren

Score:3/10

Opmerkingen: toegankelijk maar onveilig

2. Bespeelbaarheid van de straat door kinderen

Score:0/10

Opmerkingen:Het is te gevaarlijk in de straat en er is er niks te doen voor kinderen

3. Veiligheid van de Moutstraat

Score:1/10

Opmerkingen: De auto's rijden te snel en er is veel vandalisme .

→ *Aanbevelingen en totaalscore:2/10*

-meer politiecontroles of stadswachters

-verlichting

-organiseren van activiteiten

-meer evenement

-monument

-meer kunst,cultuur, opvallend
-avondschool
-kunstacademie, muziekles
→ Foto's

MOBILITEIT

1. Toegankelijkheid voor de voetganger

Score:5/10

Opmerkingen:Het is toegankelijk ,maar onveilig . de mensen nemen liever een andere weg

2. Mogelijkheid om veilig over te steken

Score:1/10

Opmerkingen:onveilig want de auto's rijden veel te vlug .

3. Rijgedrag autobestuurders

Score: 0/10

Opmerkingen:Ze rijden te snel , als je in de weg staat na school ,worden sommige agressief

4. Parkeersituatie in de Moutstraat

Score:5/10

Opmerkingen:De auto's kunnen parkeren , maar door containers is er minder plaats.

→ Aanbevelingen en totaalscore:

-Autovrij 's middags, 's morgens, na school (15u30 – 16u30)

-doorgang voor bewoners

-bewonerskaart

- boetes verhogen (meer controle)

-verkeersdrempels

→ Foto's:

7.6. Affiche Speelstraat 2008

KINDERSTRAAT RUE AUX ENFANTS

HOCKEY - FIETSPARCOURS - STREETGRAPPLING -
CIRCUSATELIER - RADIO - SPORT -
MUZIEK - GREENWAY - BASKET - FIETSATELIER -
MULTI MEDIA

18-22/08/2008

Kinderstraat (6-12j) - Gratis - 13u - 17u - Moutstraat - Nieuwe Graanmarkt - 1000 Brussel
Rue aux Enfants (6-12A) - Gratuit - 13h-17h - Rue de la Braie - Le Nouveau Marché aux Grains -
1000 Bruxelles

Meer info: JES Stadslabo vzw - Tel: 02/411.68.83

VLAANSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

7.7. Verslag spoorzoektocht tijdens activiteitenstraat in de zomer van 2008

VERLOOP VAN DE ATELIER

Omdat we ons richtten op het aspect bespeelbaarheid, hebben we ons niet beperkt tot de Moutstraat alleen. Zoals hierboven werd beschreven moet een bespeelbare aanleg samen bekeken worden met het speelweefsel van de kinderen. We trokken daarom in eerste instantie met de kinderen op onderzoek uit in de buurt. Bij de start onderzocht ons jonge team enkele plekken in de buurt zoals het Bloemenhofplein, het Sint-Goriksplein en de Papenvest. Met behulp van een fototoestel werd informatie en inspiratie opgeslagen.

Verkennde wandeling in de buurt.

Hoe deed Yota! dit? We leefden ons in in de wereld van verschillende kleine figuurtjes. Elk figuurtje heeft specifieke eigenschappen: klimmen en klauteren, natuurvriend, bewegen... De figuurtjes namen ons op sleeptouw en lieten ons van alles zien. Ze probeerden onze ogen te openen. Voor ieder vriendje gingen de kinderen op zoek naar de favoriete plekjes om te spelen. Ze brachten die in beeld met een fototoestel. Om ons echt te focussen op bespeelbare stadselementen maakten we gebruik van rode en groene kaders om foto's te trekken. De kinderen waren zo meer geneigd te letten op details.

Enkele foto's:

Visualisering gegevens.

Uit de verkennende wandeling haalden de kinderen heel wat inspiratie. Ze kregen geleidelijk aan meer oog voor details. Om al deze informatie niet zomaar verloren te laten gaan, vonden we het belangrijk dit met de kinderen visueel in beeld te brengen. Ze kregen de uitdaging om heel concreet te gaan werken aan de hand van maquettes. De groep moest daarbij blijven denken aan de kleine figuurtjes. We pakten zowel de Nieuwe Graanmarkt als de Moutstraat aan: hoe maken we deze twee plekken bespeelbaar, hoe implementeren we alle eigenschappen van de figuren in één ontwerp. We werkten daarbij met ruwe materialen: grond, stenen, schors, maar ook gerecycleerd materiaal (plastic, karton...). De foto's die eerder getrokken werden, kregen ook een plaats op de maquette. Het zijn zowel goede als slechte voorbeelden. Zo werd het voor kinderen een stuk gemakkelijker openhartig te vertellen.

ANALYSE EINDRESULTAAT

De maquettes werden niet in het wilde weg gebouwd. Kinderen vonden hun inspiratie in de foto's die ze eerder namen. Elementen werden uitvergroot, verkleind, overgenomen etc. Terwijl de kinderen bezig zijn met hun creaties werd uitgebreid verteld over de buurt, waar ze wonen, waar de leuke speelplekjes zijn enzovoort. Het resultaat van al deze inspanningen zijn twee zeer kleurrijke en geïnspireerde ontwerpen. Een echte realisatie van deze maquettes zal niet mogelijk zijn, maar de werkjes bulkten alvast van de creatieve, bespeelbare ideeën.

De deelnemende kinderen kozen volmondig voor een minder grauwe buurt. Door te spelen met verschillende materialen kunnen kleurelementen in het straatbeeld gebracht worden. Ook een samenwerking met het kunstonderwijs kan van de straat een ware belevenis maken. Daarnaast was de groep gewonnen voor een meer avontuurlijke aanpak van de straat. De 'bewoners' van de straat, met name de scholen, lenen zich daar uitstekend toe. Met het oog op de ontwikkeling van het speelweefsel is de creatie van een 'spannende', speelse schoolroute hier zeker een te overwegen mogelijkheid. Kleuren, verhoogjes, spel met lijnen, groen, water en materialen maken hier deel van uit en maken een route voor kinderen heel wat aantrekkelijker. Ook over de mogelijke pleinfunctie werd gebrainstormd met de enthousiaste speelstraat-bezoekers. Allen zijn ze gewonnen voor dergelijke initiatieven. Een straat waar

tijdelijk geen vrachtwagens of auto's meer rijden, met plek voor voetgangers of fietsers vinden ze dan ook heel erg OK. Het spreekt voor zich dat de tijdspanne om met kinderen tijdens de activiteitenstraat te werken rond herinrichting beperkt bleef. Ook moet er bijgezegd worden dat niet alle deelnemende kinderen ook effectief de straat gebruiken. Dat gaf natuurlijk het voordeel dat verschillende kinderen met een objectieve kijk de straat hebben onderzocht. In een volgende fase en met een vaste groep kinderen wordt het zeker mogelijk om ook zeer concreet naar de heraanleg van de straat te gaan kijken. We denken daarbij aan keuze van materialen, aanbreng van speelse elementen, groeninplanting etc. Stuk voor stuk zijn dit zaken waar ook kinderen hun mening kunnen geven. Dat laten we in de toekomst dus zeker nog aan bod komen.

Foto's van het eindresultaat:

7.8. Steunbrief van de plannen, in functie van het openbaar onderzoek

Geachte,

Via deze brief wens ik,, mijn steun uit te spreken voor de heraanleg van de Moutstraat en de plannen die nu ter discussie staan.

Wie om 16u de Moutstraat passeert, begrijpt meteen waar het om gaat: meer dan 1000 kinderen en jongeren maken iedere dag gebruik van de straat, overlast en onveilige situaties blijven niet uit. De straat huisvest maar liefst vier scholen: basisschool De Kleurdoos, het Maria Boodschap-lyceum, het Imelda-instituut en de Erasmushogeschool (Rits). Via verschillende partners wordt al een hele periode nagedacht over de toekomst van de buurt en de straat in het bijzonder. Mobiliteit, heraanleg van de ruimte en participatie van de scholen vormen de rode draad:

- Yota!, de participatiedeelwerking van JES vzw werd van bij de start betrokken bij het beslissingsproces. Sinds 2007 organiseerden zij verschillende acties in het kader van de mogelijke heraanleg: participatie-ateliers, speelstraten, een groot feest voor studenten.
- GREEN vzw ondersteunt de middelbare scholen, Het Maria Boodschap-lyceum en Imelda-instituut, bij de opmaak van hun Schoolvervoersplan. In een eerste fase werd een enquête gehouden in de scholen om een idee te krijgen van de woon-schoolverplaatsingen van de jongeren. Méér dan 80% van de jongeren neemt het openbaar vervoer naar school. Van de trein, metro of bushalte gaan ze te voet tot de school. Daaruit bleek ook dat hun schoolpubliek erg verschillend is maar dat de scholen dezelfde verzuchtingen hebben omtrent de verkeersveiligheid, schoolbereikbaarheid en de schooltoegang. Ook binnen een SVP-plan wordt gezocht naar mogelijk uit te voeren ruimtelijke ingrepen.

In het uiteindelijke plan van de stad Brussel zien we verschillende van die ideeën en meningen terugkomen: een autoluwe straat met een multifunctioneel platform tussen de scholen. Het platform of plein verbindt de scholen in de straat en wordt een ontmoetingsruimte, ontspanningsplek of plaats voor evenementen. De straat wordt op maat (her)ingericht aan de dagelijkse realiteit d.w.z een straat waar schoolkinderen voorrang hebben. Daarnaast besliste men ook een einde te maken aan de vele snelheidsovertredingen in de straat door resoluut te kiezen voor een zone 20. Tenslotte is ook het visuele aspect en comfort belangrijk: de straat krijgt een meer eigentijdse look en breekt met de traditionele keuze voor kasseien, twee vaak vermelde verzuchtingen door leerlingen en hun leerkrachten. De stad breekt met andere woorden een lans voor een grotere betrokkenheid, een betere leefomgeving en levenskwaliteit én tegelijk een betere toegankelijkheid van de buurt op maat van kinderen, jongeren en buurtbewoners. De heraanleg van de Moutstraat ligt in de lijn van de veranderingen die de buurt reeds heeft doorgemaakt en is bijzonder waardevol voor de grootste gebruiker: kinderen, jongeren en hun begeleiders.

Om die reden vind ik het belangrijk een positieve stem uit te brengen over de geplande heraanleg.

Met vriendelijke groet,

OPEN YOUR MOUTH

Feestelijke opening Moutstraat

Woensdag 3 oktober van 10 tot 22 uur

Moutstraat en Nieuwe Graanmarkt

Programma

10u30-11u30: Bal Moderne

10u30-13u00: Circus-, sportkriebels en andere workshops

(Cirkus in beweging, Buurtsport Brussel en leerlingen van Institut De Mot-Couvreur)

11u30-12u30: Students on stage!

12u30-13u00: Officiële inhuizing

13u00-14u00: Picknick op straat (i.s.m. Rits Café)

14u00-18u00: Stadsavontuur (JES stadslabo), **spelatelier voor kleuters** (IBO De Buiteling), **circusinitiatie** (Circus Zonder Handen), **graffiti workshop** (Academie voor Beeldende Kunsten Anderlecht), **Lucha Libre-catch** (BYWS), **boks** (BBA), **muzikale groentjes** (JES stadslabo), **groot en klein fietsplezier** (Chicago en Cyclo), **ludieke Nederlandse taalinterventies** (CVO Brussel), **springkasteel, airtrack, ...** i.s.m. 't Folieke

14u00-20u00: Fietscafé en Roman Bike parcours (Kick Off the Campus)

17u00-21u00: BBQ (Studentenkring Vilvordia)

Brussels talent on stage!

14u00: subsonic hornet

15u00: Perverted By Language

16u00: From Harlow To Spitz

17u00: Surprise act

Stoemp! Open Air

20u00: vi.be-voorprogramma (i.s.m. Poppunt, TV Brussel, FM Brussel en AGENDA)

21u00: **STIJN** (speciaal buurtconcert i.s.m. Poppunt, Gratis in Brussel Trakteert, Rits Café & JES stadslabo)

Doorlopend

LOMO: Geef je kleurrijke mening in een fotoworkshop met smartphones (JES stadslabo), **studentenradio XL Air**, **Diverse straatbars** (HOT & Commin@, Bob Merlo en Roskamikaas), **vanaf 14u00: Open Rits 2012:** Beleef de RITS-afstudeerprojecten van 2012

IEDEREEN WELKOM - GRATIS TOEGANG

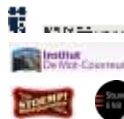
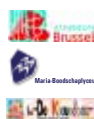
V.U. Patrick Manghelinx - Kolenmarkt 66 te 1000 Brussel

coördinatie:

in samenwerking met:

met steun van:

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSC
OMISSIE

Met steun van de
Vlaamse overheid

mediapartners:

OPEN YOUR MOUTH

Inauguration festive de la rue de la Braie

Mercredi 3 octobre de 10 à 22 heures

Rue de la Braie et Nouveau Marché aux grains

Au programme

10h30-11h30: **Bal Moderne**

10h30-13h00: **Cirque, activités sportives et autres ateliers**
(Cirkus in beweging, Buurtsport Brussel et étudiants de l'Institut De Mot-Couvreur)

11h30-12h30: **Students on stage!**

12h30-13h00: **Inauguration officielle**

13h00-14h00: **Pique-nique en rue** (avec Rits Café)

14h00-18h00: **Aventure citadine** (JES stadslabo), **ateliers de jeux pour les petits** (IBO De Buiteling), **initiation aux techniques de cirque** (Circus Zonder Handen), **atelier de graffiti** (Academie voor Beeldende Kunsten Anderlecht), **Lucha Libre-catch** (BYWS), **boxe** (BBA), **les bleus musicaux** (JES stadslabo), **plaisir du cyclisme pour petits et grands** (Chicago en Cyclo), **interventions ludiques en néerlandais** (CVO Brussel), **château gonflable, airtrack, ...** avec 't Folieke

14h00-20h00: **Café cycliste et parcours Roman Bike**

(Kick Off the Campus)

17h00 -21h00: **BBQ** (Studentenkring Vilvordia)

Brussels talent on stage!

14h00: subsonic hornet

15h00: Perverted By Language

16h00: From Harlow To Spitz

17h00: Surprise act

Stoemp! Open Air

20h00: **Première partie vi.be** (avec Poppunt, TV Brussel, FM Brussel et AGENDA)

21h00: **STIJN** (concert de quartier exceptionnel avec Poppunt, Gratis in Brussel Trakteert, Rits Café et JES stadslabo)

En continu

LOMO: Exprime-toi en couleurs lors d'un atelier photo avec smartphone (JES stadslabo), **radio d'étudiants XL Air**, **divers bars de rue** (HOT & Commin@, Bob Merlo et Roskamikaas), **à partir de 14h00: Open Rits 2012:** Découvrez les projets de fin d'études 2012 du Rits

BIENVENUE A TOUS - ENTRÉE LIBRE

E.R. Patrick Manghelinckx - Rue du Marché au Charbon 66, 1000 Bruxelles

coordination:

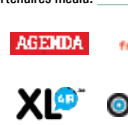
avec le soutien de:

VLAAMSE
GENEENS
CHAPS CO
MMISSIE

Met steun van de
Vlaamse overheid

en collaboration avec:

partenaires média:

